

Den nya skollagen

– för kunskap, valfrihet och trygghet

Lättläst

Det här är en proposition med förslag till en ny skollag.
Det är ett förslag från regeringen,
som riksdagen ska säga ja eller nej till.
Riksdagen fick propositionen den 23 mars år 2010.

Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet

Skollagen innehåller regler och bestämmelser för hur skolorna i landet ska arbeta. Skollagen gäller alla skolor från förskola till och med vuxenutbildning.

Det här är en proposition med förslag till en ny skollag.

Det är ett förslag från regeringen, som riksdagen ska säga ja eller nej till.

Riksdagen fick propositionen den 23 mars år 2010.

När riksdagen har beslutat om propositionen ska den nya skollagen börja att gälla den 1 juli år 2011.

A handwritten signature of Jan Björklund in blue ink. The signature is stylized and cursive, written over a light blue background.

Jan Björklund
Utbildningsminister

Förord

Vi måste arbeta mycket för en bra skola.
Många andra länder arbetar också för en bra skola.
Vår skola måste också vara bra
så att vi klarar oss bra även i jämförelse
med andra länder.

Den nya skollagen är en viktig del i regeringens
arbete för en bra skola och
vi har arbetat särskilt för kunskap, trygghet
och för att öka möjligheterna att kunna välja skola.

Om eleverna ska få mer kunskap
måste skolan tänka på varje elev.
Om en elev inte klarar undervisningen
måste eleven få stöd,
och de som har lättare för att lära sig
måste också få möjlighet att skaffa sig ny kunskap.

Skolorna måste bli tryggare
för om eleverna inte är trygga
kan de inte lära sig något.
Det ska vara lugn och ro i alla klassrum
och ingen ska behöva vara rädd för att gå till skolan.

Alla måste kunna välja den skola
som arbetar på ett sätt som passar dem
och skolan blir bättre
om det finns olika slags skolor.

Lärarna har ett stort ansvar för att en elev eller klass
lyckas eller inte.
Därför måste lärarna ha utbildning.

Det har varit ett stort arbete att skriva den nya
skollagen och arbetet har hållit på sedan år 1999.

Den nya skollagen är en del i arbetet
med att göra den svenska skolan bättre.

SVERIGE

BOTTENHAVE

HEDMARK
FYLKE

ÅLAND

Gävle

Stockholm

Linköping

Ö
N

Skollagen ska gälla alla skolor

Skollagen är en av Sveriges största lagar och den har bara ändrats i vissa delar sedan år 1985. Regeringen ger nu förslag på förändringar i skollagen så att den passar bättre i den skola som finns nu.

Den nya lagen talar om vilket ansvar staten har för skolan och vilket ansvar kommunerna har. Skollagen ska också gälla enskilda skolor, som här heter fristående skolor.

Den nya skollagen har regler som gäller alla skolor och alla som har ansvar för skolorna. Reglerna är samlade i en lag.

Den nya skollagen är grunden för kunskap, trygghet och för att kunna välja skola.

Detta har hänt tidigare

Den skollag som gäller nu började att gälla år 1986.

Sedan dess har man ändrat i skollagen omkring 70 gånger. Under den här tiden har skolan förändrats mycket och kommuner har nu det största ansvaret för skolan.

Andra stora förändringar är de fristående skolorna och att förskolan nu räknas som en form av skola.

Det här föreslår regeringen

Trygghet

- Det ska stå tydligare i skollagen om vilka värderingar skolorna ska lära ut till eleverna.
Utbildningen ska ge eleverna respekt för mänskliga rättigheter och demokrati.
- Det ska stå i skollagen att skolorna ska följa Barnkonventionen som säger att skolorna alltid ska tänka på barnets bästa.
- Alla elever ska kunna få hjälp av skolläkare, sjuksköterska och också psykolog och kurator.
- Det ska bli tydligare regler som ger dem som har ansvar för skolan, rektor och lärare större möjligheter att göra det som behövs för att eleverna ska vara trygga och kunna studera i lugn och ro.
Det betyder bland annat att det ska gå att förbjuda en störande elev att vara med i utbildningen i grundskolan.
Det gäller inte dem som går i grundsärskolan.

Lärare

- Det ska finnas lektorer i alla slags skolor. Det gäller lärare eller förskollärare som har forskat och har jobbat som lärare i minst fyra år och varit duktiga på det.
- Tydligare och strängare regler i skollagen ska tala om vad en lärare och förskollärare ska kunna och ha för utbildning för att kunna få anställning och undervisa.

Valfrihet

- Kommunala och fristående skolor ska ha samma regler så mycket som möjligt. Det ska inte ha någon betydelse vem som har ansvar för skolan. En del fristående skolor vill arbeta på ett särskilt sätt och då ska det finnas möjlighet till det.

Övriga förslag

- Elever och föräldrar ska kunna överklaga fler beslut än tidigare.

Det ska till exempel gå att överklaga om en elev inte får gå i en viss skola för att det inte passar kommunen och kommunens ekonomi.

Det ska också gå att överklaga beslut om skolskjuts.

- Skollagen ska få nya bestämmelser om hur skolorna ska undersöka hur bra de arbetar, hur de planerar och hur utbildningen fungerar och kan bli bättre. Skolorna ska berätta vad de kommer fram till.
- Det ska finnas möjlighet att ha styrelser i kommunala skolor som gör att barn och föräldrar får vara med och bestämma om vad som ska hända, men elever och föräldrar får inte bestämma själva.

- Det ska bli strängare regler om vad skolan måste undersöka innan den bestämmer att en elev ska få gå i särskolan.
- Alla kommunala skolor och fristående skolor ska ha skolbibliotek.
- Skolmaten ska vara nyttig.
- Det ska stå i skollagen om stöd till dem som har undervisning i det språk de talade först. Denna regel ska också gälla förskoleklasser.
- Skollagen ska ge Skolinspektionen större rätt att kontrollera skolor. Skolinspektionen ska kunna tvinga en skola att följa skollagen. Skolinspektion ska kunna använda samma metoder för både kommunala skolor och fristående skolor.

Mer kunskap i förskolan

- Förskolan blir en egen form av skola och blir på det sättet det första steget i utbildningen. Det betyder att många bestämmelser i skollagen också gäller förskolan, till exempel regler om vad barnen ska lära sig i förskolan och regler för hur eleverna ska kunna vara med och bestämma.
- Det ska stå i skollagen att det ska finnas en förskolechef i förskolan som ska arbeta på samma sätt som en rektor i skolan.

Mer kunskap i grundskolan

- Timplanen i grundskolan ska finnas kvar. Men en skola ska kunna slippa ha en sådan timplan och då ska Skolinspektionen särskilt kontrollera hur skolan arbetar.
- Det ska bli svårare för elever att slippa vissa ämnen i grundskolan.
- Elever måste gå i skolan ett år till om de har gått om en årskurs eller börjat skolan senare.

Mer kunskap i gymnasieskolan

- Gymnasieskolan ska få det innehåll som riksdagen har beslutat om i förslaget som heter Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan.
- Alla elever som inte kan gå i nationella program i gymnasieskolan ska få studera på andra nya sätt än tidigare.
- Skollagen ska få nya regler för vilka som kan gå på gymnasieskolans yrkesprogram.

Förändringar för vuxenutbildning

- Elever som har gått ett yrkesprogram ska ha rätt till vuxenutbildning på gymnasium för att kunna fortsätta på högskola.
- Elever ska inte få läsa en kurs en gång till om de redan har klarat den.

Det här handlar de 29 kapitlena i skollagen om

Kapitel 1

Inledande bestämmelser

Vad utbildningen ska leda till,
hur utbildningen ska vara
och om att alla har rätt
till lika bra utbildning.

Kapitel 2

Ansvar för skolorna

De här ska ha ansvar för skolan.
Regler om rektor, förskolechef och lärare.
Elevers hälsa, studievägledning
och yrkesvägledning som ger råd om studier och yrke,
och om skolbibliotek.

Kapitel 3

Hur barn och elever ska lyckas nå målen

Bestämmelser om särskilt stöd och betyg.

Kapitel 4

Bra skolor och rätt att bestämma

Så här ska skolorna arbeta
för att ge bra utbildning.
Så här ska barn, elever och föräldrar
kunna vara med och bestämma om skolan.

Kapitel 5

Trygghet och att studera i lugn och ro

Bestämmelser om att skolan ska vara trygg och vad rektorn och lärare kan göra för att skolan ska vara en trygg plats med lugn och ro.

Kapitel 6

Om någon blir elakt behandlad

Bestämmelser om att det är förbjudet att behandla en elev elakt, som om eleven inte är värd något.
Bestämmelser om att alla måste anmäla och undersöka om någon blir dåligt behandlad.

Kapitel 7

Skolplikt och rätt till utbildning

Bestämmelser om när alla måste gå i skolan, om annan rätt till utbildning och ansvar för att alla följer bestämmelserna om att gå i skolan.

Kapitel 8-13

De olika skolorna

Det här kapitlet handlar om
förskolan,
förskoleklassen,
grundskolan,
grundsärskolan,
specialskolan och sameskolan.
Här står bestämmelserna
om vad de olika utbildningarna ska innehålla.

Kapitel 14

Fritidshemmet

Här står bestämmelserna om utbildningen
i fritidshemmet.

Kapitel 15-17

Gymnasieskolan

Bestämmelser om gymnasieskolan
och nationella program.
Kapitel 15 innehåller bestämmelser
om nya regler för att gå på
gymnasieskolans yrkesprogram.
Kapitel 17 innehåller bestämmelser om program
elever ska gå på
om de inte kan gå på nationella program.

Kapitel 18-19

Gymnasiesärskolan

Bestämmelser om gymnasiesärskolan och om utbildning på program i gymnasiesärskolan.

Kapitel 20-22

Vuxenutbildning

Bestämmelser om vuxenutbildning som är kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare.

Kapitel 23

Företag som sköter skolor

Förslagen i detta kapitel talar om vilka utbildningar företag kan sköta.

Kapitel 24

Särskilda utbildningar

Bestämmelser om utbildningar som inte är med i den vanliga skolan till exempel internationella skolor, utbildning på särskilda ungdomshem och utbildning för barn och elever, som är på sjukhus.

Kapitel 25**Istället för förskola eller fritidshem**

Bestämmelser om annan omsorg om det inte finns förskola eller fritidshem och bestämmelser om öppen förskola och öppen fritidsverksamhet.

Kapitel 26**Kontroll**

Bestämmelser om hur Statens skolinspektion ska kontrollera skolor och vilka metoder de kan använda sig av.

Kapitlet handlar också om hur Statens skolverk ska undersöka skolorna.

Kapitel 27**Överklagandenämnd**

Bestämmelser om Skolväsendets överklagandenämnd.

Kapitel 28

Överklaga

Bestämmelser om vad man kan överklaga i domstol och överklagandenämnd.

Kapitel 29

Andra bestämmelser

Regler om rätt till utbildning för barn och elever som inte räknas som att de bor i landet.

Kapitlet handlar också om tystnadsplikt för personal i de skolor där ett företag har ansvar och att företag som äger skolor måste lämna betygen till den kommun skolan ligger i. Det finns också bestämmelser om riksinternatskolor.

VILL DU VETA MER?

www.regeringen.se/skollagen

GRAFISK FORM Utbildningsdepartementet

TRYCK CM gruppen AB, mars 2010

FOTO Mikael Lundgren, Nina Gergi

ARTIKELNR U10.014

Rapporten går att läsa och ladda ned via regeringens webbplats
www.regeringen.se.

REGERINGSKANSLIET

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm
www.regeringen.se/utbildning